

İLKOKUL İÇİN TÜRKİYE YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ VE ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

Editörler

Doç. Dr. Murat ÇALIŞOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi Büşra KOÇAK MACUN

...Geleceğin Fikirleri...

İlkokul İçin Türkiye Yeterlilikler erevesi ve Etkinlik rnekleri

Editörler: Murat ÇALIŞOĞLU - Büşra KOÇAK MACUN

Yazarlar:

Emre NAL - İbrahim COŞKUN - İsa KORKMAZ - Sabri SİDEKLİ - Taner ALTUN - Veli TOPTAŞ
Alper KAŞKAYA - Fatih KARİP - Murat ÇALIŞOĞLU - Murat ÇOBAN - Mustafa TAHİROĞLU
Büşra KOÇAK MACUN - Ömer ERBASAN - Sinan ARI - Ahmet GÜLAY - Esra Nur DEMİRTAŞ
Emre KÜÇÜK - Büşra USLUOĞLU - Hicret ÖZDEMİR

ISBN: 978-625-94310-3-1

Copyright  Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satıŐ hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Őirketi'ne aittir. Vizetek Yayıncılık'ın izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da baŐka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtlamaz.

Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Sayın okuyucularımız, bandrolsüz yayınları satın almamanızı diliyoruz.

Kitapta yer alan bölümlerin içeriĐinin tüm sorumluluĐu bölüm yazarlarına aittir.

Yayın Koordinatörü: Ferit RESULOĐULLARI

Dizgi & Mizanpaj: Sadık HANGÜL

Kapak Tasarımı: Mehmet ŐAHİN

1. Baskı: Ankara | Aralık, 2023

Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 ankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizetkeyayincilik@gmail.com

Yayıncı Sertifika No: 41575

Baskı: Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Őti.

İvedik Org. San. 1420. Cad. No: 58/1 Yenimahalle/ANKARA,

Tel: 0 312 395 85 71

Matbaa Sertifika No: 47479

İLKOKUL İÇİN TÜRKİYE YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ VE ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

Editörler

Doç. Dr. Murat ÇALIŞOĞLU
Dr. Öğr. Üyesi Büşra KOÇAK MACUN

Yazarlar

Prof. Dr. Emre ÜNAL
Prof. Dr. İbrahim COŞKUN
Prof. Dr. İsa KORKMAZ
Prof. Dr. Sabri SİDEKLİ
Prof. Dr. Taner ALTUN
Prof. Dr. Veli TOPTAŞ
Doç. Dr. Alper KAŞKAYA
Doç. Dr. Fatih KARİP
Doç. Dr. Murat ÇALIŞOĞLU
Doç. Dr. Murat ÇOBAN
Doç. Dr. Mustafa TAHİROĞLU
Dr. Öğr. Üyesi Büşra KOÇAK MACUN
Dr. Öğr. Üyesi Ömer ERBASAN
Dr. Öğr. Üyesi Sinan ARI
Öğr. Gör. Dr. Ahmet GÜLAY
Öğr. Gör. Dr. Esra Nur DEMİRTAŞ
Arş. Gör. Emre KÜÇÜK
Uzm. Büşra USLUOĞLU
Öğretmen Hicret ÖZDEMİR

- Editörler** Doç. Dr. Murat ÇALIŞOĞLU *Ağrı İbrahim Çeçen Ünv. Eğitim Fakültesi*
Dr. Öğr. Üyesi Büşra KOÇAK MACUN *Ağrı İbrahim Çeçen Ünv. Eğitim Fakültesi*
- 1. Bölüm** **Yirmi Birinci Yüzyıl Becerileri ve Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi**
Dr. Öğr. Üyesi Büşra KOÇAK MACUN *Ağrı İbrahim Çeçen Ünv. Eğitim Fakültesi*
ORCID ID: 0000-0001-6872-6404
Prof. Dr. Sabri SİDEKLİ *Muğla Sıtkı Koçman Ünv. Eğitim Fakültesi*
ORCID ID: 0000-0003-3202-6451
- 2. Bölüm** **Ana Dilde İletişim**
Öğretmen Hicret ÖZDEMİR *Çamardı Öğretmenevi ve ASO.*
ORCID ID: 0009-0003-2815-5215
Prof. Dr. Emre ÜNAL *Niğde Ömer Halisdemir Ünv. Eğitim Fakültesi*
ORCID ID: 0000-0002-1213-3965
- 3. Bölüm** **Yabancı Dillerde İletişim**
Prof. Dr. İbrahim COŞKUN *Trakya Ünv. Eğitim Fakültesi*
ORCID ID: 0000-0002-6270-7613
Dr. Öğr. Üyesi Ömer ERBASAN *Trakya Ünv. Eğitim Fakültesi*
ORCID ID: 0000-0001-7852-2747
- 4. Bölüm** **Matematiksel Yetkinlik**
Prof. Dr. Veli TOPTAŞ *Kırkkale Ünv. Eğitim Fakültesi*
ORCID ID: 0000-0001-8852-1852
Uzm. Büşra USLUOĞLU *Kırkkale Ünv. Sosyal Bilimler Enstitüsü*
ORCID ID: 0000-0002-7152-6419
- 5. Bölüm** **Bilim/Teknolojide Temel Yetkinlikler**
Öğr. Gör. Dr. Ahmet GÜLAY *Trabzon Ünv. Teknoloji Transferi ve Proje Yönetimi Uyg. ve Arş. Merkezi*
ORCID ID: 0000-0002-7700-0768
Prof. Dr. Taner ALTUN *Trabzon Ünv. Fatih Eğitim Fakültesi*
ORCID ID: 0000-0001-9946- 7257
- 6. Bölüm** **Dijital Yetkinlik**
Doç. Dr. Murat ÇOBAN *Ağrı İbrahim Çeçen Ünv. Eğitim Fakültesi*
ORCID ID: 0000-0003-2415-5747

Bölümler ve Yazarlar

7. Bölüm

Öğrenmeyi Öğrenme

Prof. Dr. İsa KORKMAZ *Necmettin Erbakan Ün. Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi*
ORCID ID: 0000-0002-6647-1812

Öğr. Gör. Dr. Esra Nur DEMİRTAŞ

Niğde Ömer Halisdemir Ün. Niğde Zübeyde Hanım Sağlık Hizmetleri MYO

ORCID ID: 0000-0002-3533-0697

8. Bölüm

Sosyal Yetkinlikler

Doç. Dr. Mustafa TAHİROĞLU *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ün. Eğitim Fakültesi*
ORCID ID: 0000-0001-8862-3234

9. Bölüm

Vatandaşlık İle İlgili Yetkinlikler

Doç. Dr. Murat ÇALIŞOĞLU *Ağrı İbrahim Çeçen Ün. Eğitim Fakültesi*
ORCID ID: 0000-0003-1765-9074

Dr. Öğr. Üyesi Sinan ARI *Bayburt Ün. Eğitim Fakültesi*

ORCID ID: 0000-0003-0769-7317

10. Bölüm

İnisiyatif Alma ve Girişimcilik

Doç. Dr. Alper KAŞKAYA *Erzincan Binali Yıldırım Ün. Eğitim Fakültesi*
ORCID ID: 0000-0002-6695-6422

Arş. Gör. Emre KÜÇÜK *Erzincan Binali Yıldırım Ün. Eğitim Fakültesi*

ORCID ID: 0000-0001-5881-0100

11. Bölüm

Kültürel Farkındalık Ve İfade

Doç. Dr. Fatih KARİP *Ağrı İbrahim Çeçen Ün. Eğitim Fakültesi*

ORCID ID: 0000-0002-8957-1568

Önsöz

İnsan var olduğu günden beri yaşadığı dönemin gerekliliklerini ve yeterliliklerini ihtiyaçlarına göre belirlemiş ve bunları yaşadığı toplumun tüm bireyleri için hedef edinmiştir. Aslında gelişen teknoloji, biriken bilgi, çeşitlenen ihtiyaç ve imkânlar insan hayatını kolaylaştırması gerekirken karmaşaya sürüklemektedir. Neden karmaşa, insan bilimin ilerlemesi bilginin artması ve teknolojinin gelişmesiyle yalnızca dünyayı değil kendini keşfetmeye başlamaktadır. İşte bu keşif insan zihninin neleri keşfedebileceği hususunda sınırları zorlamakta ve daha fazla hedefler edinilmektedir. İşte bu hedefler doğrultusunda 21. yüzyıl becerileri ve yeterliliklerine yönelik ulusal ve uluslararası alan yazın tarandığında ilgili kaynakların sayfalarında aslında bize çok tanıdık gelen kavramlarla karşılaşmaktayız. Eleştirel düşünce, iletişim, liderlik, iş birliği, uyarlanabilirlik, verimlilik ve hesap verebilirlik, yenilik, evrensel vatandaşlık, girişimcilik ve bilgiye erişme, bilgiyi analiz etme ve sentezleme becerileri ne kadar dillerde ve zihinlerde pelesenk olmuş bilinen beceriler gibi görünse de yüzyılın toplum yetkinlikleri ve ihtiyaçlarına göre anlamları, içerdiği süreç bileşenleri ve işlevleri değişmektedir.

İlgili alanyazın tarandığında 21. yüzyıl becerileri, sosyal ve duygusal beceriler, dil ve iletişim becerileri, üst düzey düşünme becerileri, benlik becerileri, öğrenme becerileri, çalışma becerileri ve okuryazarlık becerileri olarak sınıflandırıldığı görülmektedir. Tabi ki bu sınıflama her bir becerinin altında onlarca beceriye atıfta bulunmaktadır. 21. yüzyıl becerileri ile ilişkilendirilerek belirlenen Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi doğrultusunda alanında yetkin olan eğitim biliminin farklı alanlarında uzmanlaşmış değerli bilim insanlarının katkılarıyla bu kitap kaleme alınmıştır. Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi kitabında öncelikle 21.yüzyıl becerilerinin neler olduğu ve bu beceriler doğrultusunda ortaya konan Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nin neleri kapsadığı hakkında bilgi verilmiştir. Kitabın ikinci bölümünde iletişimde ve akademik becerilerin temelinde yatan en temel ve en önemli beceri olan anadilde iletişim yetkinliği ele alınmıştır. Üçüncü bölümde, uluslararası iletişimde aynı anda iki ve daha fazla insan olmak için Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün dediği gibi bir lisans bir insan iki lisans iki insan hedefindeki iki ve daha fazla insan olabilmek için yabancı dillerde iletişim yetkinliğinin kazanılması üzerine vurgu yapılmıştır. Kitabın diğer bölümlerinde sırasıyla yer alan yetkinlikler şunlardır. Okul öncesi eğitimden başlayıp ömrümüzün sonuna kadar kullanacağımız, bilgisayar kodlarının temeli olan, günlük yaşamımızın ekonomisinin yönetilmesini sağlayan, geleceğe dönük olasılıklarımızın istatistikî olurluğunu ortaya koymamıza fırsat vererek bizi heyecanlandıran matematik yetkinliğine yer verilmiştir. Artık teknolojinin hızla ilerlediği yüzyılda teknolojiye ayak uyduran değil onu üreten tarafta olmamız gerekliliği aşikârdır bu nedenle bilim/

teknolojide temel yetkinliğin önemine vurgu yapılmıştır. Teknolojiyle birlikte teknolojik araç üretmenin yeterli olmadığı bu araçların otonom hareketliliğini sağlamanın yanında eğitim her yerde sloganın gerçekliğini göstermek için dijital yetkinlik ve dijitali üretmek önem kazanmaktadır. Çevremizde, “bunu bana kimse anlatmadı, göstermedi, ben bilmiyorum” sözlerini duyar olduk. İşte burada öğrenmeyi öğrenme yetkinliği devreye girmektedir. Artık birilerinin bir şeyler öğretmesi için değil öğrenmeyi kendi çabaları ve üst biliş becerilerini harekete geçirebilen bireyler için öğrenmeyi öğrenme yetkinliği önem arz etmektedir. Yalnızca öğrenmek insanı mutlu etmiyor aynı zamanda bunu paylaşmak, birlikte iş yapmak, yardımlaşmak, sorumluluk almak ve görev bilinciyle yaşamak hem mutluluk hem de başarının anahtar yetkinlikleri olarak görülmektedir. İnsanın yaşadığı topluluğun sorumluluğunu taşıması, özelde kendisinin genelde çevresinin gelişimi ve ülke vatandaşlarının refahı için çaba sarf etmesi vatandaşlık yetkinliklerini değerli kılmaktadır. Yaşadığı toplum içerisinde yönetim kadrosunda veya bilişsel gelişim sürecinde daha iyiye ulaşabilmek için yakalanan fırsatları zamanında değerlendirmek için inisiyatif alma ve girişimcilik etkinliği önem kazanmaktadır. Yaşanan toplumda huzurun sağlanması ve farklılıkların zenginliğe dönüştürülmesi bu zenginliklerle devletin hem kendi hem de halkıyla barışık olması bugünü yarınlara ve yarınları yeni yarınlara umutla, mutlulukla ve başarıyla taşıyan devlet ve millet olmak için kültürel farkındalık ve ifade yetkinliğine sahip bireylerin yetişmesi önem teşkil etmektedir. Asıl itibarıyla 21. yüzyıl becerileri doğrultusunda ortaya konana Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi, Cumhuriyetimizin 100. yılında yeni yüz yıl için ortaya konulmuş bireysel ve toplumsal olarak mutlu, başarılı ve umutlu olmanın yeterlilikleridir. İlkokul İçin Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi ve Etkinlik Örnekleri kitabından üst düzeyde faydalanmanızı ve elde ettiğiniz bilgilerin katma değerinin yüksek olmasını temenni ederim.

Prof. Dr. Sabri SİDEKLİ

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1:

YİRMİ BİRİNCİ YÜZYIL BECERİLERİ VE TÜRKİYE YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ...1

Dr. Öğr. Üyesi Büşra KOÇAK MACUN

Prof. Dr. Sabri SİDEKLİ

BÖLÜM 2:

ANA DİLDE İLETİŞİM 11

Öğretmen Hicret ÖZDEMİR

Prof. Dr. Emre ÜNAL

BÖLÜM 3:

YABANCI DİLLERDE İLETİŞİM 25

Prof. Dr. İbrahim COŞKUN

Dr. Öğr. Üyesi Ömer ERBASAN

BÖLÜM 4:

MATEMATİKSEL YETKİNLİK.....37

Prof. Dr. Veli TOPTAŞ

Uzm. Büşra USLUOĞLU

BÖLÜM 5:

BİLİM/TEKNOLOJİDE TEMEL YETKİNLİKLER 63

Öğr. Gör. Dr. Ahmet GÜLAY

Prof. Dr. Taner ALTUN

BÖLÜM 6:

DİJİTAL YETKİNLİK 81

Doç. Dr. Murat ÇOBAN

BÖLÜM 7:

ÖĞRENMEYİ ÖĞRENME 109

Prof. Dr. İsa KORKMAZ

Öğr. Gör. Dr. Esra Nur DEMİRTAŞ

BÖLÜM 8:

SOSYAL YETKİNLİKLER 129

Doç. Dr. Mustafa TAHİROĞLU

BÖLÜM 9:

VATANDAŞLIK İLE İLGİLİ YETKİNLİKLER.....143

Doç. Dr. Murat ÇALIŞOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi Sinan ARI

BÖLÜM 10:

İNİSİYATİF ALMA VE GİRİŞİMCİLİK..... 161

Doç. Dr. Alper KAŞKAYA

Arş. Gör. Emre KÜÇÜK

BÖLÜM 11:

KÜLTÜREL FARKINDALIK VE İFADE..... 191

Doç. Dr. Fatih KARİP